

Voorjaar 2015 nr. 232

Bevat uitnodiging voor de jaarvergadering op 26 maart

Thujamos, Henk Eitink

Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid

GIDSENGIDS

A G E N D A

Wanneer	Start	Activiteit	Waar / info
26 maart	19.30 uur	Algemene ledenvergadering	NIVON-centrum Dotterbloemstraat 120
10 april	9.30 uur	Voorwandelen schoolwandelingen op het Groot Brunink	
13 april – 1 mei		Schoolwandelingen op het Groot Brunink	
19 mei	9.30	Vergadering schoolwandelwerkgroep	A.Ledeboerpark, Lammerinkswönner
5 juni	9.30 uur	Voorwandelen schoolwandelingen op het Aamsveen met Harry Koster	
8-19 juni		Schoolwandelingen op het Aamsveen	
23-26 juni		Brugklasactiviteiten op het Aamsveen	
13 juni		Slootjesmiddag	
14 juni		Ruthbeekbelevingsdag	
16 juni	19.00 uur	Avondwandeling op de Lonnekerberg door L.O. i.s.m. IVN	Parkeerplaats Bergweg, voor meer info. zie de agenda van L.O.
woensdag	9 – 12 uur	Heemtuin-werkochtend	Tel. 053-4773340

Kijk eens op onze website en zie daar de Gidsengids in kleur!

Bent u bereikbaar via e-mail, dan verzoeken we u vriendelijk uw e-mailadres door te geven aan het secretariaat.

Van de voorzitter

De voorpagina van deze Gidsengids toont een prachtige winterse foto van een heel bijzonder mos. Gemaakt en beschikbaar gesteld door Henk Eitink. Ik kan het iedereen aanbevelen om de foto in zijn volle glorie in kleur te gaan zien door de Gidsengids op te zoeken op onze site!

Inmiddels begint het voorjaar te worden en horen dit soort winterse beelden, hoe mooi ook, hopelijk voorlopig tot het verleden.

Traditie getrouw bevat de voorjaars Gidsengids de uitnodiging voor de algemene ledenvergadering van de afdeling: afsluiting van een succesvol en spannend IVN-jaar en vooruitblik op het nieuwe jaar.

Waarbij het “toetje” dit keer zeker een extra reden kan zijn om te komen!

Behalve het jaarverslag en de agenda voor de ledenvergadering zijn er diverse leuke bijdragen door verschillende leden te lezen.

Het verhaal van Bertus over het roodborstje in zijn tuin is zo herkenbaar, zo'n gezellig vogeltje!

Leuk en heel informatief is ook het verslag van de wandeling door een groepje gidsen van de Landschapsgidsencursus die we op Hof Espelo deden samen met LO. Het is geschreven door één van de vers opgeleide gidsen: Chris Eijkholt. Hij is een nieuw lid van onze afdeling!

Verder zijn er verslagen van de (zeer natte) gezellige nieuwjaarsbijeenkomst en de (verrassend goed bezochte) sfeervolle wandeling bij het Lonnekermeer.

Wie zijn vakantieplannen nog niet rond heeft, heeft misschien wat aan de informatie over IVN zomerweek en KNNV kampeervakanties.

Redactie, schrijvers en fotografen: bedankt voor deze mooie Gidsengids!

Hanneke

Nieuwjaarsbijeenkomst 10 januari 2015

Zaterdag 10 januari stonden om 2 uur 12 mensen klaar voor onze Nieuwjaars wandeling bij Sprakel in het Bos. Zij hadden regen en wind getrotseerd. We gingen met veel paraplu's en in regenkleding op weg, nadat we de oliebolletjes van Emmy Hoyer genuttigd hadden.

Al snel bleek dat de wind voor vele paraplu's te sterk was. Vele paraplu's sloegen om. (de mijne zelfs zo erg omgeslagen dat hij kapot is).
Dan maar nat regenen!

De route die uitgestippeld was bleek goed gekozen.
Om ongeveer half vier waren we weer terug bij Sprakel in 't Bos.
Nat maar toch wel voldaan.
De koffie en thee met appeltaart lieten we ons goed smaken.

Al met al een geslaagde middag ondanks de regen en wind!

Ineke

Roodborstje

's Morgens even naar buiten.

Ja, de tuin die moet nog gedaan worden dat betekent de hark, de schop en de heggenschaar even tevoorschijn halen en dan, aan het werk. Dat kan nog best in november. De bladeren kunnen worden aangeharkt en opgeruimd.

Maar terwijl ik de bladeren bij elkaar hark, valt het mij op dat ik achtervolgd wordt door een klein vogeltje: een roodborstje! Ach wat prachtig toch, hij ploetert net zo hard als ik.

Meestal is een roodborstje alleen. Het is mij opgevallen dat ik het roodborstje wel vaker heb gezien eerder deze week.

De vogel in en op de grond.

Ik ben in de tuin bezig om de bladeren bij elkaar te harken.

De groene ton zit inmiddels helemaal vol .

Als ik naar de schuur ga dan volgt het kleine vogeltje mij tot bij de deur, dan draai ik mij om en werk verder, zo blijft het diertje een uur lang bij mij.

Nu ga ik naar de oprit om mijn auto te verplaatsen

Ik veeg de oprit schoon en wat zie ik naast de auto?

Het roodborstje zittend op het hek .

Dit is toch leuk ,dan werk ik toch maar vrolijk verder.

De volgende dag ben ik weer de bladeren aan het bijeen vegen, maar nu voor het huis en ja hoor, daar is ie weer, nog geen meter van mij af. Ik vertel het verhaal aan mijn buurvrouw die naar buiten komt en zij zegt

dat het vogeltje ook bij haar in de tuin geregeld te zien is en ze vraagt zich af of het ook in het voorjaar een nestje heeft gehad. Dat zal hier dan ergens in de buurt wel geweest zijn. Weer een dag later zat het te pikken aan de meesbollen of op de grond de zaadjes die de meesjes of mussen lieten vallen. Maar ze is onafscheidelijk van onze tuin Als ik langs hem heen loop dan fluit ik maar en kijkt deze op en gaat daarna gewoon weer verder met het ritueel op de grond.

De bolletjes voor mees en mus zijn zeer in trek.

Het valt mij op dat de mus niet zo voorzichtig is als de mees, de mees gaat achter de bol zitten pikken maar de mus niet. Maar mussen zijn wel alert, ze kijken geregeld om zich heen.

Het is moeilijk te onderscheiden bij roodborstjes of het een mannetje of een vrouwtje is, ze lijken op elkaar er zit bijna geen verschil in.

De meeste roodborstjes komen hier niet vandaan, ze komen uit Rusland of Azië. Zij trekken door heel Europa en bivakkeren zelfs op de Canarische eilanden.

Zij hebben een inwendig kompas en de meesten gaan weer terug naar het oosten. Zomers zijn ze in de minderheid ,en als ze blijven dan maken ze hun nestjes laag aan de grond en zijn dan weer prooi voor katten, vossen en andere roofdieren.

Bertus Pothast

32^e IVN Zomerweek

Van 31 juli t/m 7 augustus 2015 organiseren wij de 32^e IVN Zomerweek: Een natuurweek voor natuur- en cultuurliefhebbers vanaf 5 jaar. Dit keer gaan we naar het Groene Hart met een bijzondere flora en fauna en een verscheidenheid aan natuurgebieden, zoals De Groene Jonker, de Meyegraslanden, Ruygeborg, lusthof de Haeck, het Jos Gemmekepad, eilandjes zoals o.a. Geitenkamp en veel meer.

Een enthousiast jeugdteam begeleidt deze week overdag de kinderen, zodat ook ouders zelf op excursie kunnen.

Accommodatie

Wij verblijven op de rustieke kampeerhoeve “Koole” te Noorden aan de Nieuwkoopse Plassen. Omdat het aantal binnenslaapplaatsen beperkt is (36 pers in meerpersoonskamers), zal er ook weer gekampeerd worden. Zowel de accommodatie als het kampeerterrein hebben vrij uitzicht over de landerijen en er is veel speelruimte.

De stichting IVN-zomerweek organiseert jaarlijks een compleet verzorgde natuurweek met biologische maaltijden, voor jong en oud, vanaf 5 jaar met zwemdiploma of goed zwemvest, met allerlei wandel-, fiets- en vaarexcursies, met aandacht voor de flora en fauna van het gebied (dit jaar dus het Groene Hart). Het is een actieve week waarin natuurbeleving, landschap en cultuurhistorie centraal staan en de avonden worden gevuld met lezingen, avondexcursies en ontspanning. Samen met lokale (IVN) gidsen vullen we deze week met een boeiend programma in de natuur, met een op de omgeving toegespitst thema. Voor de jeugd wordt een apart programma verzorgd door een actieve jeugdleiding..

Voor meer informatie zie www.ivn.nl/zomerweek

Zelf ga ik ieder jaar mee en het is elke keer weer een feest om met andere natuurliefhebbers een prachtig landschap van Nederland zo intens te beleven!

Zie ook het artikel in Mens en natuur n 2 van 2014 op blz. 7.

Colette de Haas-van Harten.

Samen op vakantie in de natuur

Houd je van kamperen? Van reizen? En van de natuur? Het aantrekkelijke reis- en kampeerprogramma van KNNV staat open voor

IVN'ers. Samen op excursie, maar ook met alle ruimte om zelf dingen te ondernemen. Het kan!

Kamperen samen in de natuur

Vind je het leuk om met andere mensen op excursie te gaan? Overweeg dan eens mee te gaan met een kampeervakantie, georganiseerd door een aantal enthousiaste leden van de KNNV. Je kiest voor een vakantie in een mooi natuurgebied in Europa en kampeert in een tent, caravan, camper of verblijft in een huisje of appartement in de buurt van de camping.

Ieder jaar zijn er ongeveer 15 bestemmingen. Variërend van een paar dagen tot twee weken. In Nederland, Frankrijk of elders in Europa. Altijd in een schitterend gebied. Je reist er zelf heen en zorgt voor je eigen eten en drinken. Met iedere dag de mogelijkheid mee te gaan met een (deel van de) groep en te kiezen uit één van de wandel- of fietsexcursies in de omgeving. Je kunt je wensen voor het programma 's avonds bij de gezamenlijke koffie of chocolademelk kenbaar maken.

Kamperen is een goedkope manier van vakantievielen, dicht bij de natuur. Omdat de kampeervakanties voor en door leden van KNNV en IVN worden georganiseerd kunnen we de inschrijfkosten beperken tot een paar tientjes. Daarvoor krijg je de gezelligheid en kennis van de andere deelnemers. Kijk eens op www.knnv.nl/kampeervakanties. Daar zijn ook de e-mailadressen en telefoonnummers te vinden waar je met vragen terecht kunt.

Mooie natuurbestemmingen wereldwijd

Je kunt ook kiezen voor een hotelreis. De Algemene Reiscommissie (ARC) van KNNV organiseert reizen naar prachtige natuurbestemmingen wereldwijd. Het vervoer naar en op de plaats van bestemming is geregeld. Je maakt – als je wilt – samen excursies in de omgeving van het verblijf of reist door een land. Er is altijd een KNNV reisleader en als dat nodig is een goede plaatselijke gids. De meeste reizen gaan naar plaatsen binnen Europa, maar er zijn ook altijd enkele reizen binnen Nederland en buiten Europa.

Alle reizen zijn volledig inclusief. De ARC van KNNV doet niet aan 'prijzen vanaf'. Voor het reisprogramma kun je terecht op: www.knnv.nl/arc.

Gidsencursus; opdracht winterwandeling

Als aankomend landschapsgids van het IVN – Landschap Overijssel hebben we de opdracht gekregen een winterwandeling te organiseren. Belangrijkste doel daarbij was de opgedane kennis van de cursus in de praktijk te brengen. Dit gebeurde voor ons in een ‘veilige’ omgeving; dat wil zeggen dat je in een voor jou bekend terrein gidst en dat “het publiek” vooralsnog bestaat uit mede-cursisten en twee ervaren landschapsgidsen; Hanneke van Dorp van IVN en Gé Westgeest van Landschap Overijssel.

Vrijdag 23 januari was het zover; we gingen op pad in twee natuurgebieden, te weten het Aamsveen en landgoed Zonnebeek (Enschede Zuid). Als eerste gingen we naar het Aamsveen (Lappenpad) om daar door Tineke, Ietje en Celia te worden gegidst in dit bijzonder hoogveen gebied. Ondanks vorst op die dag was er heel wat te ervaren zo midden in de winter.... Het bevroren water links en rechts van het smalle pad werd doorkruist door roestkleurig kwelwater dat met een constante temperatuur van ca. 10 graden (foto) over het pad liep; een bijzonder verschijnsel.

Even verderop beklommen we een prachtig gesitueerde vogel-kijk-hut; boven aangekomen hadden we een panorama uitzicht over het Aamsveen. Tegelijk vonden we daar verschillende braakballen. Eén daarvan hebben we minutieus geanalyseerd. Een braakbal bestaat uit de onverteerde resten van dieren, zoals haren, botjes en nagels. Braakballen worden alleen afgegeven door roofdieren. Het is een vorm van afgifte van onverteerbare resten door deze uit te braken. Het dier heeft hiertoe twee magen; een die het voedsel verteert en een tweede die de grotere delen tegenhoudt en deze samen kneedt tot een bal. De bekendste vogels die braakballen produceren zijn uilen; we konden vaststellen dat muizen zeker op het menu hebben gestaan!

Verder op ons pad kunnen we niet om het aanwezige veenmos heen.. Veenmos is een sporenplant. Sporenplanten behoren tot de oudste landplanten op aarde. De onderkant van de plant sterft steeds af, terwijl de bovenkant blijft doorgroeien. Hierdoor ontstaat na verloop van tijd een dikke laag dood plantmateriaal dat veen wordt genoemd. Veenmos groeit in dikke kussens, bij voorkeur in natte gebieden. Daar vormt het zogenaamd laagveen. Veenmos kan daardoor ook boven de

grondwaterspiegel groeien. Het wordt dan hoogveen genoemd. Een veenkussen werkt echter als een spons die regenwater vasthoudt. Het bijzondere van dit mos is de capaciteit als het gaat om het vasthouden van water; door het uitknijpen van een klein polletje konden we vaststellen dat het tot meer dan 20 x zijn eigen gewicht aan water kan opnemen!

Dat het afplaggen van het veen in de eerste helft van de vorige eeuw zo belangrijk is geweest als brandstof voor de kachel, blijkt aan de grenspaal die inmiddels ca. twee meter hoger staat – zie de ruwe betonnen sokkel (foto) links naast de berk – in vergelijking met de hoogte van het huidige pad.

Dat de tijd zijn sporen achterlaat was ook te zien aan een berk direct naast het pad; zichtbaar waren de sporen van de brand die het Aamsveen geteisterd heeft in het bijzonder droge voorjaar van 2011. Bijzonder is dan toch dat de natuur zich weer weet te herstellen..... Dit is nog maar een greep uit de vele interessante wetenswaardigheden van dit natuurgebied.

Het tweede deel van de winterwandeling leidde ons naar het landgoed Zonnebeek; een natuurgebied grenzend aan Het Buurser Zand. Erika, Henk en Chris waren daar gids. Bijzonderheid daar is de jeneverbes; dit is een conifeer, die naast de grove den en de taxus nog in de Benelux van nature voor komt. De jeneverbes is tweehuizig: er zijn mannelijke en vrouwelijke planten. Het rijpen van de 'bessen' strekt zich uit over twee jaar. De vrouwelijke

zaadschubben vormen in het eerste jaar zwartblauwe kegelbessen. Na de overwintering worden zij donkerblauw. De gedroogde kegelvruchten wordt als specerij verwerkt in bijvoorbeeld marinades voor wild. Ook zuurkool wordt traditioneel met jeneverbes gekruid.

Verderop zagen we een lichtbruine gloed van een struikgewas dat bekend staat als gagel. Wilde gagel is een bladverliezende struik die voor komt op natte, zure, venige grond. De struik werd vroeger beschouwd als medicinale plant. In de middeleeuwen was gagel

vanwege de bitterstof in de bladeren een der hoofdbestanddelen van gruit, het kruidenmengsel dat bier moest helpen langer houdbaar te maken! De wilde gagel bloeit in april en mei.

De goudkleurige katjes verschijnen voor de bladeren aan de twijgen die daarna niet meer doorgroeien. De struik is veelal tweehuizig. Meestal komen op een struik mannelijke of vrouwelijke katjes voor, waarbij eenzelfde specimen van geslacht kan wisselen en in het ene jaar vrouwelijke en in een ander jaar mannelijke katjes kan dragen. De mannelijke katjes zijn langwerpiger, de vrouwelijke meer gedrongen.

We passeren de Hagmolenbeek die min of meer de scheiding aangeeft tussen Het Buurser Zand en het iets verderop gelegen Landgoed Zonnebeek. Deze beek ontspringt ten westen van Ahaus op een hoogte van 50 meter boven zeeniveau. Het eerste deel wordt Hegebeek genoemd. De Hagmolenbeek is genoemd naar de havezate Hagmeule in Bentelo. De

watermolen bij deze havezate werd gebruikt voor het malen van koren. De molen is reeds in 1866 door brand verwoest. Onder de brug is een wild-onderdoorgang gemaakt (aan de rechterzijde onder de brug – zie foto) waardoor een veilige oversteek mogelijk is voor o.a. egels. De Hagmolenbeek komt uit in het Twente kanaal bij Delden. Gelukkig is de natuurlijke meanderende loop van de beek hier mooi te zien. Op steeds meer plekken in Twente wordt de oorspronkelijke waterloop opnieuw hersteld!

Het landgoed Zonnebeek ligt tegenover het huis Zonnebeek (foto). Het is eigendom van de Stichting Edwina van Heek. Zij hebben o.m. als doel huize Zonnebeek in stand te houden en het landgoed te beheren. In dit natuurgebied komen veel reeën voor. Er zijn in het bos open plekken en aangrenzend grasland. Een ree wordt maximaal 20 jaar oud. De meeste dieren in het wild worden echter slechts 7 tot 8 jaar oud. De ree is een echte knabbelaar; hij eet bramen, bessen, twijgen, scheuten, knoppen en loten van struiken en bomen. De grootste

vijand is het verkeer. Ook honden jagen op reeën. De natuurlijke vijand voor jonge kalfjes zijn vossen, wilde katten en wilde zwijnen. Deze laatste twee komen hier niet voor.

Bomen herkennen in de winter is niet altijd gemakkelijk. Maar bladen en vruchten aan of onder de boom helpen ons daarbij. Dit is het blad van de tamme kastanje; kenmerkend zijn het lange smalle blad met gekartelde rand. Dit blad komt hier veel voor en de (boom-)vruchten zijn eetbaar voor mens en dier. Zoals de ree die de hele winter door gaat met het zoeken naar voedsel; en de eekhoorn die een wintervoorraad aanlegt van de tamme kastanjes, eikels en noten van o.m. de hazelaar door deze te verstoppen op verschillende plaatsen!

Na al deze interessante wetenswaardigheden onder elkaar te hebben uitgewisseld keerden we huiswaarts. De senior gidsen waren zeer tevreden over ons als aspirant gids! Een leerzame dag om terug op te kijken.

Chris Eijkholt
Enschede
januari 2015

Natuur in eigen tuin

Wie maakt die gaten in het gras?

In de winter vind ik regelmatig gaten in mijn grasveld. Vooral in het gedeelte onder de fruitbomen, waar ik maar één keer per jaar maai. Soms ziet het eruit als of iemand met een stok in de grond heeft zitten porren. Vaak is er ook

een behoorlijk gat gegraven en aarde in de rondte gegooid. Een enkele keer ligt er ook nog een flinke vogelpoep bij, zoals op bovenstaande foto. Dat geeft al een goede aanwijzing in welke hoek de maker van deze gaten gezocht moet worden.

Hij is behoorlijk schuw en laat zich niet zo vaak zien. Als je hem ziet, meestal uit het raam, dan moet je behoedzaam bewegen en vooral geen deur open doen.

Het is een Groene specht. Met z'n ongeveer 32 centimeter lengte een grote vogel. Van de spechten die in Nederland voorkomen is alleen de Zwarte nog groter.

Met zijn zware snavel, waarmee hij ook een nestholte in een boom kan uithakken, prikt hij gaten in de grond om er voedsel te zoeken. Volgens de meeste boeken eet hij mieren. Ik begon me al af te vragen hoeveel mierennesten er in ons gras zitten; ik heb er zelden last van. Maar wormen en andere insecten blijken volgens Wikipedia ook op het menu te staan.

Groene spechten kunnen ook voedsel zoeken in het hout van bomen. Als de grond stijf bevroren is zal dat een uitkomst zijn, maar meestal fourageeren ze op de grond. In onze vorige tuin, in een nieuwbouwwijk zonder oude bomen was dit de enige specht die we geregeld zagen. In onze huidige tuin, waarin ook wat oudere niet zo gezonde bomen staan, zien we vaker Grote bonte spechten dan Groene spechten, maar de laatste ook geregeld en dan vooral in de winter.

De Grote bonte spechten broeden in oude eiken langs de straat, vlak bij. We horen ze in het voorjaar geregeld roffelen. Waar de Groene spechten broeden weet ik niet. Waarschijnlijk iets verder weg. Ze roffelen niet zo actief als de Zwarte, maar soms horen we wel hun kenmerkende lachende roep.

Het is niet toevallig dat dit een foto met een achtergrond van sneeuw is. Als de Groene specht tussen het dorre gras onder de fruitbomen zit is hij ondanks zijn rode pet goed gecamoufleerd. Zijn grijze en groene tinten

zijn een aanpassing aan het voedsel zoeken op de grond.

Vrouwelijke Groene spechten hebben zwarte baardstrepen (de vlekken op de wangen), dus die op de foto is een mannetje. De grond klonTERS aan zijn snavel zijn duidelijk zichtbaar.

Van mij mag hij mijn hele grasveld open pikken. Aan verticuteren kom zelf echt niet toe en het is elke keer weer geweldig om dit papagaai achtige beest door de tuin te zien scharrelen.

Hanneke

Winterwandeling Lonnekermeer, 12 februari 2015

Een dag voordat deze wandeling gepland stond, hadden Hanneke en ik nog even contact over onder andere deze wandeling. We wisten van een enkeling dat er plannen waren om mee te wandelen, maar veel wandelaars verwachtten we niet.

Donderdagmiddag verzamelden Tineke, Ietje, Hanneke en ik ons

bij mij thuis om samen richting het Lonnekermeer te rijden. We waren ietwat aan de late kant, en toen we aan kwamen rijden waren we dan ook zéér verrast om zoveel mee-wandelaars te treffen op de afgesproken plaats! Naast Henk Brinks en Henk Kaspers, stonden er ook nog een heel aantal andere mensen te popelen om met elkaar lekker een eind te gaan sjouwen door dit prachtige gebied. Deze mensen hadden de wandeling in de krant zien staan en waren zodoende op de afgesproken plek. En ja, wat doe je dan? Voorbereid op zoveel publiek waren we niet, het was immers een interne wandeling... Hanneke loste het mooi op door dit maar meteen ook eerlijk te zeggen. Zo hadden mensen zelf de keus om mee te gaan, of toch zelf te gaan wandelen. Vervolgens zijn we met elkaar op pad gegaan. Al snel splitste de groep zich in een groep wandelaars die er stevig de pas in zetten(het was behoorlijk guur en van het wachten op ons was men toch wat koud geworden) en een groep slenteraars (de IVN-ers onder ons en nog een

viertal anderen). We hebben een heerlijke wandeling gemaakt waarin we van allerlei mooie en leuke dingen tegenkwamen. Zo startte de wandeling al met een bruidspaar dat op de foto werd gezet. Maar we kwamen ook een beuk tegen in innige omhelzing met een eik. We hebben mooie tonderzwammen gezien, heksenbezems, heel veel jonge naaldbomen die stiekem toch eigenlijk best mooi zijn ook al horen ze niet thuis in dit landschap... Grote oude eikenbomen. En ja, ook nog het Lonnekermeer. Het was een wat grauwe en grijze dag, maar daardoor leek het meer en ook het bos eromheen iets geheimzinnigs uit te stralen. Ik heb ervan genoten!

Celia

Eén van de gedichten die we tegenkwamen tijdens onze wandeling rond het Lonnekermeer:

De winter is voorbij

*Er komen overal in 't rond
De mooiste bloemen uit de grond
In blauw en paars en geel en rood
En katjes langs de sloot.
Vergeten is het wintertij,
Want de winter is voorbij.*

*Het grote zingen vangt weer aan:
Je hoort het dappere vinkje slaan,
De koekoek praat zo mooi op maat,
De merel zingt nog laat.
De duif is ook van de partij,
Want de winter is voorbij.*

*De dieren hebben veel te doen
In al dat tere, jonge groen:
Elk graaft een hol of bouwt een nest,
Elk diertje doet zijn best.
't Is druk, druk, druk in bos en wei,
Want de winter is voorbij.*

*En liefste, waar blijf jij, blijf jij?
De winter is voorbij.*

Willem Wilmink

Uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering

Donderdag 26 maart aanvang 19.30 uur in het NIVON centrum

Agenda

1. Opening
2. Mededelingen, ingekomen post, vaststellen agenda
3. Verslag Algemene Ledenvergadering 3 april 2014
4. Jaarverslag 2014
5. a. financieel jaarverslag 2014
b. begroting 2015
c. verslag kascontrolecommissie
d. verkiezing lid kascontrolecommissie
6. Samenstelling bestuur

Voorzitter	Hanneke van Dorp
Secretaris	Mieke Vlierhaar
Penningmeester	Dirk Nijenboer
Lid	Ineke Muijser
	Ruud Sluijter
7. Vooruitblik, w.v.t.t.k.
8. Rondvraag en sluiting

Ad. 6 Hanneke, Ineke en Mieke zitten sinds 18-12-2001 in het bestuur. Dirk is sinds 2007 bestuurslid en Ruud sinds 2013. Lidy Schans is bereid gevonden het bestuur te komen versterken.

Eventuele andere kandidaten voor een bestuursfunctie moeten ruim voor de vergadering bekend zijn bij het bestuur.

Als afsluiting hopen Tineke en Lidy Vrijheid hun film over de Lonnekerberg, die zij als opdracht voor de IVN-gidsencursus hebben gemaakt, aan ons te presenteren.

Verslag Algemene Ledenvergadering op 3 april in NIVON Centrum

Aanwezig: Jan v.d.Stelt, Ietje Bijvank, Frieda Zielman, Jan Willem Visschers, Henk Brinks, Lidy Schans, Ineke Muijser, Celia Horst, Dirk Nijenboer, Henk Kaspers, Wim Pauw, Hanneke van Dorp, Peter Baarslag, Mieke Vlierhaar (verslag)

Afwezig gemeld: Jeanette Eisma, Pim Bosman, Martien en Emmy Hoijer, Ruud Sluijter, Jan Bartelink, Hans Peters.

De voorzitter heet iedereen welkom en opent de vergadering.
Er zijn geen mededelingen.

Verslag Algemene Ledenvergadering 21-03-2013

Bij punt 5d moet staan : Pim Bosman is benoemd als reserve lid voor de kascontrolecommissie.

N.a.v. verslag: huurprijs Nivoncentrum is weer onderwerp van gesprek. We zullen moeten proberen er meer activiteiten te organiseren of de mogelijkheid van huren in dagdelen onderzoeken. Vraag uit de vergadering: mogen er ook niet IVN activiteiten worden georganiseerd. Verslag met in acht nemen van bovenstaande goedgekeurd.

Jaarverslag 2013

- Het aantal scholen dat zich inschrijft voor activiteiten op Groot Brunink daalt en we weten niet precies waar dat aan ligt.
- Wat gebruiken we als PR materiaal voor de afdeling? Onze folder, een poster en natuurlijk de website. De spullen die via de Kraam verkocht worden staan op een lijst en die wordt op verzoek toegestuurd (secr.)
- Tineke Eitink zal binnenkort (mei) de cursus Natuurgids afronden. Wim Pauw vindt dat zij zich goed profileert o.m. door de film samen met Lidy Vrijheid maakt.

Financieel jaarverslag

Cursus Landschapsgids: deelnemers die lid zijn van IVN of LO krijgen korting, daarom bedrag op begroting. Wim Pauw vindt cursus vrij lang en intensief. De begroting wordt goedgekeurd door de vergadering.

Het financieel jaarverslag is akkoord bevonden door de kascontrolecommissie heeft Hans Peters laten weten.

De vergadering verleent het bestuur decharge.

Lidy Schans wordt met algemene stemmen benoemd als reserve lid van de kascontrolecommissie.

Samenstelling bestuur

Er hebben zich geen kandidaten gemeld, het huidige bestuur zet taken voort.

Vooruitblik

- Celia Horst is bereid gevonden de reactie van de Gidsengids op zich te nemen; de voorzitter is daar blij mee. Veel succes gewenst.
- In de meivakantie wordt voorgewandeld met Schouwink. We hopen op veel gezinnen bij deze activiteit.
- Activiteiten met Scholengemeenschap Zuid vinden plaats van 23 – 27 juni, direct na de Aamsveenwandelingen; Hanneke coördineert.
- Landschap Overijssel (Mark Zekhuis) heeft ook contact gezocht met onze afdeling om poelen in het boomkikkergebied te inventariseren. Eind juni verlaten boomkikkerlarven de poelen.
- Het werkgroepje voor het organiseren van een uitstapje, volgend voorjaar, bestaat uit Lidy, Frieda, Ietje, Wim en Mieke.
- De Tweekelerzoom is aangewezen als pilotproject 'ecologisch beheer': minder maaien, meer klaprozen, kamille, etc.

Na afloop van de vergadering probeert Elsberth Dirkzwager in de korte tijd die rest uit te leggen waar de Natuur- en Milieuraad Enschede (NMrE) zich mee bezighoudt. Dat is m.n.: de Usseleres; zoutcavernes Marssteden; Rutbekerveld ontdeepen; bestemmingsplan 't Vaneker; aanbod Twence; kapvergunningen; de NOEK; de Zuivelhoeve; 't Rutbeek; 't Vliegveld; en meer.

Als u meer wilt weten over de NMrE dan kan ik de agenda van hun vergaderingen doorsturen (Mieke).

JAARVERSLAG 2014

Werkgroep Schoolactiviteiten

In 2014 zijn wij als werkgroep in voorjaar, zomer en najaar weer actief geweest als schoolwandelgroep.

Deze keer wat inhoudelijke informatie over de voorjaarswandeling.

We wandelen en werken op landgoed "Groot Brunink" met de groepen 5 en 6 van het basis onderwijs.

Iedere morgen komt er één groep, we werken van 9.00 uur tot 11.00 uur. Een centraal thema is licht en water.

Mensen, dieren en alles wat groeit en bloeit kan er niet zonder.

Door het licht en de warmte van de zon komen planten te voorschijn en lopen bomen weer uit.

We staan stil bij stromend water en vertellen over waterkringloop.

We kijken naar de zon (als de zon schijnt) en ervaren de warmte.

Tijdens de wandeling gaat het over naald en loof bomen.

We maken gebruik van een boomschijf en bekijken de jaarringen.

Jaarringen vertellen ons veel over de boom: groeizame en minder groeizame jaren en met welke kant de boom naar het zuiden heeft gestaan.

Als voorjaarsbloeiers zoeken wij o.a. naar klein en groot hoefblad, bosanemoon, bosviooltje, longkruid, speenkruid, muskuskruid.

In het bos mogen de kinderen een grondmonster boren, en praten we met elkaar over de diverse bodemlagen en de samenstelling ervan.

Bij een waterpoel vertellen we over kikkers en als we geluk hebben zien we ze ook.

We laten een (opgezette) uil zien en vertellen over zijn leven in en om de boerderij.

Kinderen mogen op aanwijzing van de gids een plakkaart vullen met dingen uit de natuur.

Vaak komen we niet aan alle onderwerpen toe maar omdat we met meerdere kleine groepen werken kunnen de groepen (later) ervaring en verhalen uitwisselen.

Voorjaar.

De periode 7 t/m 24 april was een warme en zonnige periode, dit in tegenstelling tot het voorjaar van 2013.

Was in 2013 alles laat, nu zien we wat licht en warmte doet met de natuur en kunnen we vaststellen dat er wel een maand verschil is in groei en bloei. De aangemelde groepen variëren sterk in aantallen het minimum is 15 en het maximum is 36 leerlingen.

Geprobeerd wordt om het aantal gidsen af te stemmen op het aantal leerlingen.

Er waren minder aanmeldingen dan in 2013.

10 scholen hebben zich aangemeld met een totaal aantal leerlingen van 225.

Aamsveen

De activiteiten waren in de periode van 2 juni tot 12 juni.

Ook voor deze wandelingen zijn er minder aanmeldingen dan in 2013. Waren het in 2013 nog 10 scholen nu blijven er uiteindelijk maar 6 over met een totaal aantal kinderen van 172.

Ook nu was het toch zeker de moeite waard om iets te laten zien en te vertellen over ons Aamsveen.

Het bezoek aan een schone kluunplaats en hiervan de geschiedenis vertellen brengt je in een ver verleden terug.

Om het aantal gidsen voor deze periode te vinden wordt moeilijker.

Twee oorzaken: het terrein dat niet altijd even toegankelijk is en de vakantie periode voor gidsen.

Najaar

Als afsluiting dit jaar een goed gevulde najaarsactiviteit.

In de periode 22 september tot 10 oktober zijn we op pad geweest met 29 groepen kinderen van het basisonderwijs groep 4 en 5 met een enkele uitschieter naar groep 3 en 6.

Het totaal aantal kinderen in het najaar: 634

Het Abraham Ledebroer park blijft een bestseller, in ieder seizoen is er veel te zien en te beleven.

Ook hier is merkbaar dat groepen groter worden en het aantal gidsen daarop moet worden afgestemd.

Door reorganisaties bij de gemeente Enschede zijn de uitnodigingen naar de scholen op een later tijdstip verzonden dan gewoonlijk. Als mogelijk gevolg hiervan waren er minder aanmeldingen voor Groot Brunink en Aamsveen.

Nu de situatie is gestabiliseerd verwachten we dat de aanmeldingen weer terug komen op het oude niveau.

2014 mogen we afsluiten als een fijn en goed schoolgidsen jaar. Bereidheid om in te vallen en te helpen is er en ieder jaar mogen we meer leren van elkaar en door met kinderen te werken.

De werkgroep bestaat uit:

Peter Baarslag, Pim Bosman, Henk Brinks, Hanneke van Dorp, Henk Kaspers, Betsy Muntel, Ineke Muyser, Dirk Nijenboer, Wim Pauw, Hans Peters, Bertus Pothast, Lidy Schans, Jan van der Stelt, Jan Willem Visschers, Sjouke van der Zee, Tineke Eitink, Ruud Sluijter, Ietje Bijvank, Celia Horst, Frieda Zielman (algemene reserve).

Als nieuwe leden mogen we Margo Smid en Lidy Vrijheid welkom heten. Allemaal hartelijk dank voor inzet en enthousiasme.

Ook hartelijk dank voor de ondersteuning van Thea Otten en Jacques Gerard van de afdeling ONS natuureducatie.

Afscheid hebben we genomen van Jan Bartelink.

Wij bedanken Jan voor zijn jarenlange inzet als gids en zijn vele werk als coördinator van de schoolwandelgroep.

Overleden is Jeltje Bokelman zij is jarenlang actief lid geweest van de schoolwandelgroep. Van haar schoonzoon kregen wij bericht van haar overlijden.

Henk Bijvank is na een ernstige ziekte in de zomer van 2014 overleden.

Voor het voorbereiden en evalueren van de wandelingen zijn we samen geweest op 4 februari, 6 mei, 2 september en 4 november.

De schuur bij het Lammerinkswönner in het Abraham Ledeboerpark is de plaats van samenkomst.

Schoolactiviteiten Het Stedelijk Lyceum

Op verzoek, en met volledige ondersteuning van het Stedelijk Lyceum begeleiden wij alweer enkele jaren leerlingen bij hun praktijkles in het Aamsveen.

Op dinsdag 17 juni om 8.45 uur melden zich de eerste groepjes leerlingen.

Gidsen hebben hun plaats ingenomen op drie verschillende plekken: 1^e waterdiertjes, 2e natveen, 3e kluunplaats.

De leerlingen bezoeken deze drie verspreid in het Aamsveen liggende plaatsen.

45 minuten tijd is er om hun opdracht uit te voeren, en 15 minuten om te wisselen van werkplek.

De middag sessie begint om 13.00 uur

Opdrachten bestaan uit het vangen en herkennen van waterdiertjes, het beschrijven van de geschiedenis en ontstaan van het veen en op de Kluunplaats het verwerken van veen tot turf, het gebruik en de toepassing ervan.

Algemene opdracht op elke afzonderlijke plek: het meten van de zuurgraad van een bodem monster en het luisteren en herkennen van vogelgeluiden. Op vrijdag 20 juni 15.45 uur vertrekken de laatste groepen en ruimen de gidsen hun spullen bij elkaar.

Henk Brinks

Werkgroep Heemtuin

De weersomstandigheden waren ons in 2014 gunstig gezind.

Nauwelijks nachtvorst, dus we konden de hele winter doorwerken wat begon met veel snoeiwerk van Hazelaars en wat er verder voor de zaag en snoeischaar kwam, zoals braamstruiken etc.

Onze eerste werkochtend was op 8 januari. Dit jaar minder aanwas van vrijwilligers, sommigen waren er maar eenmaal, een ander haakte af, jammer! Toch hebben we een vaste kern die trouw komt. Natuurlijk blijven nieuwe mensen welkom! We staan nog steeds ingeschreven bij de vrijwilligersvacaturebank waar ondergetekende contactpersoon voor is.

Er komen vanuit de werkgroep steeds meer initiatieven om de Heemtuin hier en daar wat aan te passen, wat als plezierig wordt ervaren.

In overleg met Ton en Hanneke is veel mogelijk.

Veranderingen als daar zijn begonnen: uitgraven van een stuk grond en opvullen met zand om er een schraal gebiedje van te realiseren, aansluitend bij hoogveen gebied. Op de helft van de akker ligt één jaar een stuk zwart landbouw plastic, afgedekt met houtsnippers om alle wortel(onkruiden) eens goed te verwijderen. Ook werd er oude stalmest opgebracht. De aansluiting heidegebied bij hoogveenveldje is reeds voltooid. Graag willen we bij de vijver nog enige aanpassingen aanbrengen. Zo is ook de Heemtuin onderhevig aan veranderingen, wat ook goed is.

We hebben enige malen overleg gehad in 't Wönner met Ben erbij i.v.m. de heemtuindagen. Deze was dit jaar op zondag 25 mei met als thema wilde bijen en honingbijen. De tweede dag is niet doorgedaan, volgend jaar hopelijk weer wel!

We hadden goede belangstelling, maar het kan altijd beter. Er wordt veel georganiseerd in het voorjaar en het is voor de mensen soms moeilijk kiezen! Er zouden een volgende keer wat meer kramen moeten zijn met e.e.a. te doen c.q. te bekijken.

Enige waarnemingen in de heemtuin; Buizerd, Roodborstje, Ganzen (overvliegend plm. 80), jonge Boomklever en natuurlijk niet te vergeten alle bodemleven wat wij zoal wieden tegenkomen, al dan niet zichtbaar.

Ons informatiebord is gelukkig gespaard gebleven van vandalisme.

De schuur is afgelopen najaar geschilderd ,mooi groen!

Een vrijwilliger van 't Wönner heeft de klus geklaard.

De samenwerking met 't Wönner verloopt altijd prima.

Er wordt voor ons altijd koffie en thee gemaakt op de woensdagochtenden, werktijden van 9 tot 12 uur.

We hopen dat dit zo mag blijven.

Allen een goed tuinseizoen 2015!

Jeanette Eisma

Overige activiteiten in 2014:

Nieuwjaarsbijeenkomst op 11 januari

Start en eindpunt bij de Pompidou op de Wesselerbrink. Hier waren 16 wandelaars en bij de koffie na afloop schoven er nog 3 IVN-ers aan.

Excursie “Kristalbad”

Op 11 april was er een excursie naar het “Kristalbad”. Deze excursie werd geleid door dhr. P. Baarslag en dhr. T. Mulder. Hier waren zo’n 13 deelnemers.

“Nieuwjaarswandeling” in april

Vanwege het erg natte weer tijdens de Nieuwjaarswandeling op 11 januari, werd de wandeling op 17 april nog eens gelopen door ongeveer 6 IVN-ers.

Overijsselse IVN-dag op 24 mei

De afdeling Hellendoorn-Nijverdal was de gastvrouw/-heer van de Overijsselse IVN-dag, zij vierden hun 40-jarig jubileum. Deze afdeling heeft een prachtig onderkomen in het nieuwe Buitencentrum de Sallandse Heuvelrug: zeker een aanrader om eens te bezoeken. Met z’n vieren gingen we op pad en ondanks de TomTom ging de heenweg met vele omwegen. Bij aankomst werden we meteen doorgestuurd naar de Sterrenwacht, werkelijk de moeite waard. De lunch was in het tegenovergelegen hotel-restaurant. Na de middag fietsten Betsy Muntel en ondergetekende over de Sallandse heuvelrug en een stukje langs de meanderende Regge; Ruud wandelde met als thema Geologie en Ineke (er was iets met haar schoeisel) deed programma Heideslak.

Het was een gezellige en interessante dag, maar vooral de kennismaking met andere IVN-ers en afdelingen was belangrijk.
Mieke Vlierhaar

Cursus Landschapsgids Twente i.s.m. Landschap Overijssel

In september 2014 is er een cursus voor Landschapsgids in Twente opgestart. Deze cursus wordt gegeven door Landschap Overijssel en het IVN, afdeling Enschede. Er zijn 14 bijeenkomsten gehouden, waarvan IVN het gedeelte Groene kennis verzorgd heeft. Op 31 januari 2015 mochten de 17 deelnemers de eerste module afsluiten met het ontvangen van een certificaat. Onder deze deelnemers waren 6 IVN leden en mogelijk houden we er 2 nieuwe leden aan over.

Deelname aan Boomkikker Platform voor behoud van de boomkikkerpopulatie in het buitengebied van Enschede.

Hanneke heeft een aantal vergaderingen bijgewoond.

In samenwerking met vrijwilligers van EnHOe zorgden IVN-ers voor inventarisatie van meer dan 80 poelen in Esmarke, richting Haaksbergen en rond Aamsveen op het voorkomen van vis. Dit is door Hanneke gecoördineerd en georganiseerd. Het verslag is in samenwerking met

Erik Rolevink van EnHOe gemaakt. Ook is in de herfst assistentie verleend bij het leegpompen en visvrij maken van 12 poelen waarin vis voorkwam. Ook dat heeft Hanneke georganiseerd en werd uitgevoerd door vrijwilligers van IVN en EnHOe.

Kluunplaats op het Aamsveen

IVN leden hebben op 10 en 17 maart gewerkt aan het schoonmaken van de kluunplaats, die in het Aamsveen ligt in gebied dat niet vrij toegankelijk is voor wandelaars, maar wel getoond wordt tijdens rondleidingen en schoolwandelingen. Er ligt nu landbouwplastic op om te voorkomen dat de planten terug komen. Het plastic zal jaarlijks aan de kant gelegd moeten worden en de kluunplaats vrij gemaakt worden van zand en rommel, die dieren onder het plastic maken.

Excursies voor EnHOe

Hanneke heeft enkele excursies verzorgd voor de leden van EnHOe, de groep voor vrijwillig natuur- en landschapsonderhoud in de omgeving. Hierdoor konden ze zien wat hun werkzaamheden, die meestal in de winter plaatsvinden, voor resultaat hebben. Ook bevordert dit hun kennis en inzicht in natuurbeheer. Er waren steeds 12 tot 15 deelnemers. Deze excursies hebben plaatsgevonden op 12 april (op het Spik), 14 juni (Varviksveld) en 9 augustus (Aamsveen)

Rutbeek-belevingsdag

15 juni Rutbeek-belevingsdag, waar we met vier bestuursleden een kraampje bemanden en reclame voor IVN gemaakt hebben.

Slootjesmiddag

Slootjes middag op 21 juni in poelen van LO bij de grensovergang Knalhutte. Hier waren ongeveer 15 kinderen en een stuk of 7 volwassenen.

Jaarlijkse uitstapje

Op 13 september hadden we ons jaarlijkse uitstapje. Deze keer zijn we naar 'tWonderryck en Singraven geweest. Er waren 23 deelnemers.

Paddenstoelenwandeling Lonnekerberg

Op 4 en 5 oktober vonden er twee paddenstoelenwandelingen plaats op de Lonnekerberg. 4 oktober was een voor wandeling, 5 oktober was de publiekswandeling. Bij deze publiekswandeling waren zo'n ca.15 deelnemers.

Nacht van de Nacht

De Nacht van de Nacht op 25 oktober, 7 IVN vrijwilligers hielpen bij de kinderactiviteit. Mede door IVN initiatief was er na afloop van de kinderactiviteit een stille wandeling voor volwassenen, onder leiding van een LO gids, met hulp van IVN.

Toekomst vliegveld

Als vertegenwoordiger van IVN heeft Hanneke op 13 oktober met de commissie van wijzen gesproken over de toekomst van het vliegveld.

Inspiratie- en uitwisseldag jeugd & jongeren in de natuur

Deze dag vond plaats op 22 november in Apeldoorn. Vanuit onze afdeling is Ineke daar heen geweest.

Financiële afrekening 2014 en begroting 2015

Aan de uitgave van deze GidsenGids is een bijlage van de financiën over het jaar 2014 en de begroting voor het jaar 2015 toegevoegd.

De afrekening over 2014 sluit af met een negatief saldo van € 311,02. Dit negatief saldo is o.a. ontstaan door een nota betreffende propaganda materiaal ad € 229,50 van 10 april 2013.

Deze nota was bij mij per e-mail binnengekomen en per abuis op een verkeerde plaats opgeslagen en in de vergetelheid geraakt. In 2014 is deze nota alsnog betaald.

Ook de belangstelling van ons jaarlijkse uitje was groter dan verwacht en ondanks een gevraagde eigen bijdrage is deze post beduidend hoger uitgevallen.

Dit uitstapje ging naar Natura Docent 't Wonderryk in Denekamp en 's middags een prachtige wandeling door het Singraven.

Op de balans kunt u zien dat wij nogal wat contributies moeten ontvangen.

Men is nog niet gewend om zelf actie te ondernemen om de contributie te voldoen na het verkrijgen van een e-mail of brief.

Deze leden zijn door mij allen persoonlijk benaderd en men heeft mij beloofd om de contributie alsnog over te maken.

Ik ga er vanuit dat dit bedrag dit jaar binnenkomt.

De begroting van 2015 geeft een nadelig saldo van € 220,00.

In deze begroting is al rekening gehouden met een verhoging van de contributies.

Een belangrijk aspect is dat wij ook dit jaar in aanmerking komen voor de Gemeentelijke subsidie.

De presentatie vorig jaar van de natuureducatie naar de Gemeenteraad en het college van B & W heeft zijn vruchten afgeworpen.

Zoals vermeld wil het bestuur met een voorstel komen om de contributies en de bijdrage van de huisgenootleden aan te passen.

De laatste verhoging moet al ruim voor mijn aanstelling als penningmeester plaats gevonden hebben, waarschijnlijk al meer dan tien jaren geleden.

Ik heb een overzicht gemaakt van de hoogte van de contributies e.d. van de afdeling uit Twente en de Gelderse Achterhoek.

Dit overzicht is bij de bijlage financiën gevoegd.

Het voorstel om de contributies te verhogen wordt besproken in de A.L.V. op 26 maart a.s.

Het voorstel is:

Leden van € 15,00 naar € 18,50

Huisgenoten van € 3,50 naar € 5,00

Donateurs blijf € 12,00 of meer.

Mocht u over de inhoud van deze afrekening/begroting nog vragen hebben, dan ben ik graag bereid om deze vragen te beantwoorden op de eerstkomende Algemene Ledenvergadering.

Wanneer u niet op deze vergadering aanwezig kunt zijn en toch vragen heeft over de financiën, dan kunt u mij bellen of e-mailen.

Mijn gegevens staan in het Colofon, laatste pagina van de GidsenGids.

Dirk Nijenboer, penningmeester

Van de redactie

Wat de vorige keer mis is gegaan...

De oplettende lezer heeft het misschien wel gezien, maar de Sappige Koraalzwammen uit het verslag over de paddenstoelenwandeling van 5 oktober, moeten natuurlijk zijn **de Slappe Koraalzwammen**.

Bij overname van de copy is dit foutief overgenomen.

Nb. De foto op de voorzijde van deze Gidsengids is gemaakt tijdens een van de gidstochten die onderdeel uitmaakte van de cursus voor Landschapsgids. Dit mooie mos groeit in de Wildernis bij Hof Espelo

Colofon

Instituut voor Natuureducatie en
duurzaamheid, afdeling Enschede.

De Gidsengids verschijnt
4 keer per jaar.

Redactiemedewerkers:
Celia Horst-Geijtenbeek
Zweringweg 32
7545 CW Enschede
celia@jfhorst.nl
☎ 053-4343648

Lidmaatschap IVN
De contributie bedraagt voor:
IVN-leden € 15,00 per jaar
huisgenootleden € 3,50 per jaar.
De minimale bijdrage voor
donateurs is € 12,00.
Opzeggen: schriftelijk vóór 1
december

IBAN: NL05 INGB 0000 8388 83
t.n.v. IVN Enschede

website:
www.ivn.nl/enschede

Webbeheerder:
Jan Willem Visschers
jwvisschers@gmail.com
☎. 053-4765535

Bestuur

Voorzitter:
Hanneke van Dorp
Wooldrikshoekweg 104
7535 DD Enschede
hanneke_van_dorp@planet.nl
☎ 053-4780392

**Secretariaat en
ledenadministratie:**
Mieke Vlierhaar
Bergweg 27
7524 CT Enschede
m.vlierhaar@home.nl
☎ 053 433 69 90

Penningmeester:
Dirk Nijenboer
Van Riebeekstraat 95
7535 ZJ Enschede
dendirk@home.nl
☎ 053 4311364

Leden:
Ineke Muijser
Broekheurnerring 619
7544 TN Enschede
w.h.muijser@kpnmail.nl
☎: 053- 4762518

Ruud Sluiter
Springendalhoek 36
7546 GT Enschede
ruuds36@gmail.com
☎ 053-4770271

KOPIJ - voor 15 mei 2015 - KOPIJ
sturen naar: celia@jfhorst.nl

